

ΒΟΥΔΔΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΒΟΥΔΔΑΣ ΣΑΚΥΑΜΟΥΝΙ

I

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Ἡ φυλή τῶν Σάκκας ζοῦσε κατά μῆκος τοῦ ποταμοῦ Ροχίνι, πού κυλάει ανάμεσα στους νότιους πρόποδες τῶν Ἰμαλαίων. Ὁ βασιλιάς τους, Σουντοντάνα Γκοτάμα, εἶχε ἐγκαταστήσει τὴν πρωτεύουσά του στὴν Καπιλαβαστοῦ ὅπου ἔχτισε ἓνα μεγάλο κάστρο καὶ κυβερνοῦσε συνετά, κερδίζοντας ἔτσι τὴν ἐνθουσιώδη ἐκτίμηση τοῦ λαοῦ του.

Ἡ βασίλισσα λεγόταν Μάγια. Ἦταν κόρη τοῦ θείου τοῦ Σουντοντάνα, πού ἦταν κι ἑκείνος βασιλιάς μιᾶς γειτονικῆς περιοχῆς, τῆς ἴδιας φυλῆς τῶν Σάκκας.

Γιὰ εἴκοσι χρόνια τὸ βασιλικὸ ζεῦγος δέν εἶχε παιδιά. Μὰ ἓνα βράδυ, ἡ βασίλισσα Μάγια ἔμεινε ἐγκυος μὲ περίεργο τρόπο: Εἶδε σέ ἓνα παράξενο ὄνειρο ἕναν ἄσπρο ἐλέφαντα νὰ μπαίνει ἀπὸ τὸ δεξί της στήθος στὴ μήτρα της. Ὁ βασιλιάς καὶ ὁ λαὸς περίμεναν μὲ χαρμόσυνη ἀγωνία τὴ γέννηση τοῦ βασιλικοῦ γόνου. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο ἡ βασίλισσα θά γύριζε στοῦ πατρικοῦ της σπιτί γιὰ τὴ γέννα. Ἀλλά στοῦ δρόμο, καθὼς εἶχε μία ὄμορφη ἀνοιξιὰτικη λιακάδα, σταμάτησε νὰ ξεκουρασθεῖ λίγο στοῦ πάρκο Λουμπίνι.

Παντοῦ γύρω της ὑπῆρχαν λουλούδια άσόκα καί καθώς άπλωσε μαγεμένη τό δεξί της χέρι νά κόψει ένα κλαδί, γεννήθηκε ό πρίγκηπας. Όλοι έδειξαν τήν πραγματική τους χαρά δοξάζοντας τή βασίλισσα καί τό νεογέννητο πρίγκηπα. Ό Παράδεισος καί ή Γῆ πανηγύριζαν. Αὐτή ή άξέχαστη μέρα ήταν ή όγδοη τοῦ 'Απρίλη.

Ή χαρά τοῦ βασιλιά ἦταν τεράστια. Έτσι ονόμασε τό παιδί Σιδάρτα, πού σημαίνει: "Όλες οί έπιθυμίες εκπληρώθηκαν".

2. Όμως στό παλάτι ή λύπη διαδέχθηκε γρήγορα τή χαρά, γιατί μετά από μερικές μέρες ή πανέμορφη βασίλισσα Μάγια πέθανε ξαφνικά. Ή νεώτερη άδελφή της, ή Μαχαπρατζαπάτι, έγινε θετή μητέρα τοῦ παιδιού, ανατρέφοντάς το μέ άγάπη καί στοργή.

Ένας έρημίτης, ό 'Ασίτα, πού ζούσε στά κοντινά βουνά, πρόσεξε μιάν άκτινοβολία γύρω από τό παλάτι καί, έρμηνεύοντάς τη ως καλόν οίωνό, κατέβηκε καί είδε τό παιδί. Πρόβλεψε: "Αὐτός ό πρίγκηπας αν μείνει στό παλάτι, σαν μεγαλώσει θά γίνει μέγάλος βασιλιάς καί θά υποτάξει όλόκληρον τόν κόσμο. Αν όμως άπαρνηθεί τή ζωή τοῦ παλατιοῦ για νά ακολουθήσει τή θρησκευτική ζωή' θά γίνει Βούδδας' ό Σωτήρας τοῦ κόσμου."

Στήν αρχή ό βασιλιάς εύχαριστήθηκε ακούγοντας αὐτή τήν προφητεία. Αργότερα όμως άρχισε νά ανησυχεί για τήν πιθανότητα νά παρατήσει ό μοναχογιός του τό παλάτι καί νά γίνει άσκητής.

Βούδδας Σακναμούνι

Στήν ηλικία τῶν ἑπτὰ χρόνων, ὁ πρίγκηπας ἄρχισε μαθήματα πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν τεχνῶν. Ἄλλά οἱ σκέψεις του ἀπό μόνες στρεφόντουσαν σέ ἄλλα πράγματα. Μιάν ἀνοιξιὰτικη μέρα βγήκε ἀπό τό παλάτι μέ τόν πατέρα του καί μαζί παρακολουθοῦσαν κάποιω γεωργό πού ὥργωνε. Πρόσεξε ἕνα πουλί πού κατέβηκε κι ἄρπαξε κάποιω σκουλίκι ἀνεβασμένο στήν ἐπιφάνεια ἀπό τό ἄροτρο τοῦ γεωργοῦ. Κάθησε στή σκιά ἐνός δέντρου καί σκέφθηκε, ψιθυρίζοντας μόνος του:

”Ἀλλοίμονο! Ὅλα τά ὄντα σκοτώνονται μεταξύ τους.”

Αὐτός πού εἶχε χάσει τή μητέρα του τόσο γρήγορα μετά τή γέννα, ἐπηρεάσθηκε βαθειά ἀπό τή τραγωδία αὐτή τῶν μικρῶν πλασμάτων.

Αὐτό τό ψυχικό τραῦμα χειροτέρευε μέρα μέ τή μέρα καθῶς ὁ πρίγκηπας μεγάλωνε. Σάν αὐλακιά σέ μικρό δέντρο, ἡ δυστυχία τῆς ζωῆς ἐντυπωνόταν συνεχῶς ἐντονώτερα στό μυαλό του.

Ὁ βασιλιάς ἀνησυχοῦσε ὀλοένα περισσότερο καθῶς θυμόταν τήν προφητεία τοῦ ἐρημίτη καί προσπαθοῦσε μέ κάθε τρόπο νά διασκεδάσει τόν πρίγκηπα καί νά στρέφει τίς σκέψεις του ἀλλοῦ. Κανόνισε ἔτσι τό γάμο τοῦ πρίγκηπα στήν ηλικία τῶν δεκαευνιά χρόνων μέ τήν πριγκήπισσα Γιασοντάρα, κόρη τοῦ Σουπραβούδδα, Κυρίου τοῦ κάστρου Ντεβαντάχα καί ἀδελφοῦ τῆς νεκρῆς βασίλισσας Μάγια.

3. Γιά δέκα χρόνια, στις διάφορες ἐπαύλεις γιά τήν ἀνοιξη, τό φθινόπωρο καί τήν ἐποχή τῶν βροχῶν, ὁ

πρίγκηπας άσχολιόταν πότε με τή μουσική, πότε με τόν χορό κεί πότε με άλλα ευχάριστα πράγματα. "Όμως οί σκέψεις του πάντα γύρναγαν στό πρόβλημα τής δυστυχίας.

καθώς επίμονα προσπαθοῦσε νά καταλάβει τό πραγματικό νόημα τής ανθρώπινης ζωής:

"Οί πολυτέλειες του παλατιού, αυτό τό γερό σώμα, αυτή ή εύτυχισμένη νιότη! Τί σημαίνουν για μένα;" αναρωτιόταν. "Κάποια μέρα μπορεί νά άρρωστήσουμε, νά γεράσουμε. Δέν υπάρχει σωτηρία από τό θάνατο. Τήν περηφάνεια για τή νιότη, για τήν υγεία, για τήν ύπαρξη — οί συνετοί άνθρωποι όφείλουν νά αφήνουν κατά μέρος."

"Κάποιος πού αγωνίζεται νά επιβιώσει, αναπόφευκτα θά ψάξει για βοήθεια. Καί υπάρχουν δύο τρόποι νά ψάξεις για βοήθεια: ό σωστός κι ό λαθεμένος. Νά ψάχνεις με τό λαθεμένο σημαίνει πώς ενώ αναγνωρίζεις ότι οί άρρώστειες, τά γεράματα κι ό θάνατος είναι αναπόφευκτα, ψάχνεις για βοήθεια ανάμεσα στην ίδια κατηγορία τών κενών, μεταβατικών πραγμάτων."

"Τό νά ψάχνεις με τό σωστό τρόπο σημαίνει ότι αναγνωρίζεις τήν πραγματική φύση τής άρρώστειας, τών γηρατειών και του θανάτου, ψάχνοντας για βοήθεια σε άξιες ανώτερες από όλα τά ανθρώπινα δεινά. Άλλά μέσα στή ζωή του παλατιού, τή γεμάτη άνέσεις, νομίζω ότι ψάχνω για βοήθεια με λαθεμένο τρόπο".

4. "Έτσι, αυτή ή πνευματική πάλη συνεχίσθηκε μέσα στό μυαλό του νεαρού πρίγκηπα, μέχρι τά είκοσιεννιά

Βούδδας Σακυαμούνι

του χρόνια, όταν γεννήθηκε τό μοναδικό παιδί του, ό Ραούλα. Τό παραπάνω γεγονός φαίνεται ότι κορύφωσε τήν έσωτερική του ζύμωση, γιατί ήταν τότε πού ό Σιδάρτα αποφάσισε νά έγκαταλείψει τό παλάτι καί νά αναζητήσει τή διέξοδο τής πνευματικής του άνησυχίας στή ζωή του άσκητῆ. Αυτό τό σχέδιο τό πραγμάτωσε μιά νύχτα όταν έγκατέλειψε τό κάστρο μόνο μέ τόν ίπποκόμο του Τσαντάκα, ίππεύοντας τό άγαπημένο του άλογο, τόν κάτασπρο Κανθάκα.

Άλλά ή ψυχική του άγωνία δέν τέλειωσε έδω. Πολλοί δαίμονες άρχισαν νά τόν βάζουν σέ πειρασμό λέγοντάς του: "Θά ήταν καλύτερα γιά σένα νά γυρίσεις στό παλάτι καί νά αναζητήσεις κάποια "άλλη λύση. Τότε όλος ό κόσμος θά γίνει δικός σου". Άλλά ό Σιδάρτα κατάφερε νά κλείσει τά άφτιά στίς φωνές αυτών των δαμώνων, συνειδητοποιώντας ότι τίποτα τό έγκόσμιο δέν θά μπορούσε ποτέ νά τόν ικανοποιήσει. Έτσι ξύρισε τό κεφάλι κι έστρεψε τά άσκητικά του βήματα προς τό νότο, κρατώντας στά χέρια μόνο ένα κύπελλο γιά νά ζητιανεύει.

Ό πρίγκηπας έπισκέφθηκε πρώτα τόν έρημίτη Μπαγκάβα καί παρακολούθησε τίς άσκητικές του συνήθειες. Μετά πήγε στόν Άράντα Καλάμα νεί τόν Ούντρακα Ραμαπούτρα ώστε νά μάθει τό δρόμο πού εκείνοι πρόσφεραν γιά τή Φώτιση. Άλλά μετά όταν άσκήθηκε μαζί τους, πείσθηκε ότι αυτοί δέν θά μπορούσαν νά τόν οδηγήσουν στή Φώτιση. Έτσι στό τέλος πήγε στή γῆ των Μαγκάντα κι 'έζησε σαν άσκητής στό δάσος Ούρου.

βίλβα, στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Ναϊραντζάνα, πού κυλάει δίπλα στό Χωριό Γκάϋα.

5. Οἱ μέθοδοι τῆς πνευματικῆς του ἄσκησης ἦσαν ἀπίστευτα σκληρές. Κέντριζε διαρκῶς τόν ἑαυτό του μέ τήν ιδέα ὅτι: "Κανένας ἀσκητής στό παρελθόν, τό παρόν ἤ, τό μελλον δέν ἀσκήθηκε καί δέν θά ἀσκηθεῖ ποτέ τόσο ἐπίμονα ὅσο ἐγώ".

"Ὅμως, ὁ πρίγκηπας δέν μπορούσε ἀκόμα νά πραγματώσει τό στόχο του. Μετά ἀπό ἕξη χρόνια μεσα στό δάσος παράτησε τόν ἀσκητικό βίω. Πλύθηκε στά νερά τοῦ ποταμοῦ καί δέχθηκε ἕνα κύπελλο γάλα ἀπό τά χέρια τῆς Σουτζάτα, μιᾶς κοπέλλας πού ζοῦσε στό γειτονικό χωριό.

Οἱ πέντε σύντροφοι πού εἶχαν ζήσει μέ τόν πρίγκηπα στά ἕξη χρόνια τῆς βαρειᾶς ἀσκητικῆς του, ἔμειναν κατάπληκτοι ἀπό τό γεγονός αὐτό – ὅτι δέχθηκε δηλαδή γάλα ἀπό τά χέρια μιᾶς κοπέλλας. Τό θεώρησαν μεγάλο ἐξευτελισμό καί τόν ἐγκατέλειψαν.

"Ἔτσι ὁ πρίγκηπας ἔμεινε μόνος. Ἦταν ἀκόμα ἀδύναμος ἀλλά διακωδυνεύοντας τή ζωή του, ἐπιχείρησε ἀκόμα μιά περίοδο ἄσκησης, λέγοντας: "Τό αἷμα μπορεῖ νά ἐξαντληθεῖ, ἡ σάρκα μπορεῖ νά φθαρεῖ, τά κόκκαλα νά διαλυθοῦν, ἀλλά δέν θά ἐγκαταλείψω ποτέ αὐτό τό μέρος ἕως ὅτου βρῶ τό δρόμο γιά τή Φώτιση."

Ἐπρόκειτο γιά ἕνα ἐπίμονο καί μοναδικό ἀγῶνα. Ὁ νοῦς του ἦταν ἀπελπισμένος καί γεμάτος μπερδεμένες σκέψεις. Μαῦρες σκιές πλανιῶντουσαν πάνω ἀπό

Βούδδας Σακναμούνι

τό πνεῦμα του και οἱ πειρασμοί τῶν δαιμόνων τόν πολωροῦσαν. Ἄλλά προσεκτικά καί ὑπομονετικά τοὺς ἐξέτασε ἕνα-ἕνα καί τοὺς ἀπέρριψε. Ἦταν – πράγματι – ἕνας σκληρός ἀγώνας πού ἔκανε τό αἷμα του νά ἀδυνατίζει, τίς σάρκες του νά πέφτουν καί τά κόκκαλά του νά τρίξουν.

Ἄλλά ὅταν τό πρωῖνό ἀστέρι φάνηκε στήν ἀνατολή, ὁ ἀγώνας εἶχε τελειώσει καί τό πνεῦμα τοῦ πρίγκηπα ἔγινε φωτεινό καί καθάριο σάν τή μέρα πού ξημέρωνε. Εἶχε ἐπί τέλους βρεῖ τό δρόμο γιά τή Φώτιση. Στίς ὀχτω τοῦ Δεκέμβρη, ὅταν ἦταν τριανταπέντε χρόνων, ὁ πρίγκηπας Σιδάρτα ἔγινε Βούδδας.

6. Ἄπό τότε ὁ πρίγκηπας ἔγινε γνωστός μέ διάφορα ὀνόματα: μερικοί τόν ἀποκαλοῦσαν Βούδδα, τόν Τέλεια Φωτισμένο. Ἄλλοι τόν ἔλεγον Σακναμούνι, τόν Σοφὸ τῆς φυλῆς τῶν Σάκκας. Ἄλλοι τόν ἔλεγον "Τιμημένο ἀπό ὅλον τόν Κόσμο".

Πρῶτα πῆγε στό Μριγκαντάβα, στήν περιοχὴ τοῦ Βαρανάσι, ὅπου ζοῦσαν οἱ πέντε ἐπαῖτες, πού εἶχαν μείνει μαζί του στά ἕξη χρόνια τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς. Στήν ἀρχὴ τόν ἀπέφυγαν. Μά ὅταν μίλησαν μαζί του πίστεψαν σ'αὐτόν κι ἔγιναν οἱ πρῶτοι μαθητές του. Μετά πῆγε στό Κάστρο Ρατζαγκρία και κέρδισε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ βασιλιά Μπιμπισάρα, πού πάντα ἦταν φίλος του. Ἄπό κεῖ περιπλανήθηκε μέσα στή χώρα, ζώντας ἀπό τίς ἐλεημοσύνες καί πείθοντας πολλοὺς νά δεχθοῦν τόν τρόπο τῆς ζωῆς του.

Οι άνθρωποι ανταποκρίθηκαν στο μήνυμά του όπως οι διψασμένοι που αναζητούν νερό και οι πεινασμένοι που αναζητούν τροφή. Δυό μεγάλοι μαθητές, ο Σαριπούτρα και ο Μαουντγκαλναγιάνα, μαζί με δυό χιλιάδες μαθητές των, ήρθαν και τον βρήκαν.

Στήν αρχή ο πατέρας του Βούδδα, ο βασιλιάς Σουντουάνα, υποφέροντας ακόμα μέσα του για την απόφαση του γιου του να εγκαταλείψει τό παλάτι, κρατήθηκε μακριά. Μετα όμως έγινε κι αυτός πιστός του μαθητής. Μά και η Μαχαπρατζαπάτι, η μητριά του, η πριγκίπισσα Γιασοντάρα — ή γυναίκα του — και όλα μέλη τής φυλής των Σάκκας πίστεψαν σ' αυτόν και τον ακολούθησαν. Όπως πολλοί-πολλοί άλλοι που έγιναν άφοσιωμένοι και πιστοί του όπαδοί.

7. Για σαρανταπέντε χρόνια ο Βούδδας περιπλανήθηκε στή χώρα, κηρύσσοντας και πείθοντας τους ανθρώπους να ακολουθήσουν τον τρόπο τής ζωής του. Στο τέλος, όμως, όταν ήταν πιά όγδόντα χρόνων, στή Βαϊσάλη, μεταξύ Ρατζαγκρίας και Σραβάστι άρρώστησε και πρόβλεψε ότι μετά από τρεις μήνες θά έμπαινε στή Νιρβάνα. Όμως συνέχισε να ταξιδεύει μέχρις ότου έφθασε στήν Πάβα, όπου δηλητηριάσθηκε σοβαρά από φαγητό που του πρόσφερε ο Κούντα, κάποιος σιδεράς. Μετά, σιγά-σιγά, παρά τό μεγάλο του πόνο και την εξάντληση, έφθασε μέχρι τό δάσος, στά σύνορα τής Κουσιναγκάρα.

Έκει, ξαπλωμένος ανάμεσα σέ δυό μεγάλα δέντρα σάλα, συνέχισε να διδάσκει τους μαθητές του μέχρι την

Βούδδας Σακναμούνι

τελευταία του στιγμή. Έτσι πέρασε στην τέλεια ήρεμια. Είχε πιά ολοκληρώσει τό έργο του ώς ό μεγαλύτερος δάσκαλος του κόσμου και ό πιό σπλαχνικός άνθρωπος.

8. Μέ τήν καθοδήγηση του 'Ανάντα, του αγαπημένου μαθητή του Βούδδα, ή σωρός αποτεφρώθηκε από τούς φίλους του στην Κουσιναγκάρα.

Έφτά γειτονικοί αρχηγοί, καθώς κι ό Βασιλιάς 'Ατζατασάτρου απήτησαν νά μοιρασθούν οι στάχτες μεταξύ τους. Ό βασιλιάς τής Κουσιναγκάρα στην αρχή αρνήθηκε και ή διαμάχη απειλούσε νά καταλήξει σέ πόλεμο, αλλά μέ τή συμβουλή ενός σοφού πού λεγόταν Ντρόνα, ή κρίση ξεπεράσθηκε, και στάχτες μοιράσθηκαν ανάμεσα στις όχτώ μεγάλες χώρες τής περιοχής. Οι στάχτες τής πυρᾶς, καθώς και τό πήλινο δοχείο πού περιείχε τίς στάχτες πρίν μοιρασθούν, δόθηκαν σέ δύο άλλους αρχηγούς, για νά τιμηθούν κι εκείνοι ισότιμα. 10 μεγάλοι πύργοι σέ ανάμνηση του Βούδδα χτίσθηκαν για νά φυλάνε τά υπολείμματα και τίς στάχτες του.

II

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Κάτω από τά δέντρα σάλα τής Κουσιναγκάρα, ό Βούδδας είπε τά έξής τελευταία λόγια στου μαθητές του:

‘Γίνετε οι ίδιοι φώς. Στηρίξεσθε στον έαυτό σας. Μή στηρίξεσθε σέ κανέναν άλλο. Κάντε τίς διδασκαλίες μου φώς σας. Βασίξεσθε σ'αυτές. Μή βασίξεσθε σέ καμμιάν άλλη.

Ἐναλογίζεσθε τό σῶμα σας. Ἐναλογίζεσθε ὅτι δέν εἶναι καθαρό. Ἐξέροντας ὅτι τόσο ὁ πόνος, ὅσο καί ἡ χαρά του εἶναι πηγές δυστυχίας, πῶς μπορεῖτε νά παραδίδεσθε στίς ἐπιθυμίες του; Ἐναλογίζεσθε τή ψυχή σας. Ἐναλογίζεσθε τήν παροδικότητά της. Πῶς μπορεῖτε νά ἐξαπατᾶσθε ὡς πρός τό ποιόν της καί νά ἀγαπᾶτε τήν περηφάνεια καί τόν ἐγωῖσμό, ξέροντας ὅτι αὐτά θά καταλήξουν ἀναπόφευκτα στόν πόνο; Ἐναλογίζεσθε ὅλες τίς ὀντότητες. Μπορεῖτε νά βρεῖτε ἀνάμεσά τους ἕστω ἓνα "ἐγώ" πού νά παραμένει ἀφθαρτο; Δέν ἀντιπροσωπεύουν ὅλες σύνολα, πού ἀργά ἢ γρήγορα θά διαλυθοῦν καί θά σκορπισθοῦν; Μή μπερδεύεσθε ἀπό τήν παγκοσμῶτητα τῆς δυστυχίας, ἀλλά ἀκολουθεῖτε τή διδασκαλία μου ἀκόμη καί μετὰ τό θάνατό μου καί θά ἀπαλλαγεῖτε ἀπό τόν πόνο. Κάντε τα αὐτά καί θά εἴσαστε πραγματικοί μαθητές μου.

2. Ἐμαθητές μου, δέν πρέπει ποτέ νά ξεχάσετε ἢ νά ἐγκαταλείψετε τίς διδασκαλίες μου. Πρέπει πάντα νά τίς θεωρεῖτε σάν κάτι πολύτιμο, νά τίς σκέφτεσθε καί νά τίς ἐφαρμόζετε. Ἐν ἀκολουθήσετε τίς διδασκαλίες αὐτές, θά εἶσθε πάντα εὐτυχεῖς.

"Στόχος τῶν διδασκαλιῶν μου εἶναι ὁ ἔλεγχος τοῦ νοῦ. Ἐποστρέψτε τό νοῦ ἀπό τήν πλεονεξία καί τό σῶμα θά διατηρηθεῖ σωστά, τό πνεῦμα θά μείνει ἀγνό καί οἱ λόγοι θά βγαίνουν ὄλο πίστη. Ἐχοντας πάντα στό μυαλό τό παροδικό τῆς ζωῆς θά μπορεῖτε νά ἀντιστέκεσθε στήν πλεονεξία καί τό θυμό, ὅλα τά δεινά ἀποφεύγοντας.

Βούδδας Σακναμούνι

"Αν βρεθείτε ποτέ σέ πειρασμό καί πέσετε στήν πλεονεξία, θά πρέπει νά τήν ἐξοστρακίσετε. Γίνετε κυρίαρχοι τοῦ νοῦ σας.

"Το πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ νά τόν κάνει εἴτε Βούδδα, εἴτε ζῶο. Ἄν κάποιος σφάλει μπορεῖ νά γίνει δαίμονας. Ἄν φωτισθεῖ, μπορεῖ νά γίνει Βούδδας. Πρέπει λοιπόν νά ἐλέγχετε τό πνεῦμα σας καί νά μήν τό ἀφήνετε νά βγαίνει ἀπό τό σωστό δρόμο.

3. "Σύμφωνα μέ τίς διδασκαλίες μου, πρέπει νά δείχνετε ἀλληλοσεβασμό καί νά μήν ἔχετε διαμάχες. Δέν πρέπει νά ἀπωθεῖτε ὁ ἕνας τόν ἄλλο ὅπως τό νερό καί τό λάδι. Πρέπει νά γίνεσθε ἕνα, ὅπως τό γάλα καί τό νερό.

"Νά διαβάσετε μαζί, νά μαθαίνετε μαζί, νά ἀσκεῖτε τίς διδασκαλίες μου μαζί. Μή σπαταλάτε πνεῦμα καί χρόνο τεμπελιάζοντας ἤ μαλλώνοντας. Χαρεῖτε τά ἀνθη τῆς Φώτισης στήν ἐποχή τους καί ἀπολαμβάνετε τούς καρπούς τοῦ σωστοῦ δρόμου.

"Τίς διδασκαλίες πού σᾶς μετέδωσα ἀπέκτησα καί ἐγώ ἀκολουθώντας τό δρόμο. Πρέπει νά ἀκολουθεῖτε αὐτές τίς διδασκαλίες καί νά συμμορφώνεσθε μέ τό πνεῦμα τους σέ κάθε περίσταση.

"Ἄν τίς παραμελήσετε, σημαίνει ὅτι ποτέ δέν μέ γνωρίσατε πραγματικά. Σημαίνει ὅτι εἴσαстан μακρῶν μου, ἄν καί βρισκόσασταν πλησίον. Ἄλλά ἄν ἐφαρμόσετε τίς διδασκαλίες τότε θά βρεθεῖτε κοντά μου, ἄν καί θά εἴσαστε μακρῶν.

4. "Μαθητές, τό τέλος μου πλησιάζει. Ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ εἶναι κοντά. Μή θρηνηήσετε. Ἡ ζωή ἀλλάζει συνέχεια. Κανένας δέν μπορεῖ νά ἀποφύγει τήν ἀποσύνθεση τοῦ σώματος. Αὐτό θά τό ἀποδείξω με τό δικό μου θάνατο: Τό σῶμα μου θά ἀποσυντεθεῖ σάν κάρρο πού διαλύεται.

"Νά μήν θρηνηήσετε μάταια, ἀλλά νά προβληματιστεῖτε μέ τό νόμο τῆς παροδικότητος καί νά διδαχθεῖτε ἀπ'αὐτόν τήν κενότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Μήν ἀγαπᾶτε τήν ἀνάξια προσδοκία ὅτι τά πράγματα πού σήμερα μεταβάλλονται μπορεῖ αὔριο νά γίνουν καταστάσεις μόνιμες.

"Ὁ δαίμονας τῶν ἐγκόσμιων ἐπιθυμιῶν πάντα ψάχνει εὐκαιρίες γιά νά ἐξαπατήσει τό πνεῦμα. Ἄν μιά ὀχιά ζεῖ μέσα στό δωμάτιό σας καί θέλετε νά κοιμηθεῖτε ἡσυχᾶ, πρέπει πρῶτα νά τήν βγάλετε ἔξω.

"Πρέπει νά σπάσετε τά δεσμά τῶν ἀνθρώπων παθῶν καί νά τά διώξετε, ὅπως θά διώχνατε τήν ὀχιά. Πρέπει νά προστατέψτε τό πνεῦμα σας μέ τρόπο θετικό.

5. "Μαθητές, ἡ τελευταία μου στιγμή ἔφθασε. Μήν ξεχνάτε ὅτι θάνατος εἶναι μόνο ἡ ἐξαφάνιση τοῦ φυσικοῦ σώματος. Τό σῶμα γεννήθηκε ἀπό γονεῖς καί μεγάλωσε με ἔτροφή. Τό ἴδιο ἀναπόφευκτα εἶναι ἡ ἀρρώστεια καί ὁ θάνατος.

"Ἀλλά ὁ ἀληθινός Βούδδας δέν εἶναι ἓνα ἀνθρώ-

Βούδδας Σακναμούνι

πινο σῶμα. Εἶναι ἡ Φώτιση. Τό ἀνθρώπινο σῶμα πρέπει κάποτε νά χαθεῖ. "Ὁμως ἡ Σοφία τῆς Φώτισης θά ὑπάρχει πάντα στήν ἀλήθεια τοῦ Ντάρμα καί στήν ἐφαρμογή του. Αὐτός πού βλέπει μόνο τό σῶμα μου δέν μέ βλέπει πραγματικά. Μόνο αὐτός πού δέχεται τή διδασκαλία μου πραγματικά μέ βλέπει.

"Μετά τό θάνατό μου, τό Ντάρμα θά εἶναι ὁ δάσκαλος σας. Ἄκολουθεῖστε το καί θά μείνετε πιστοί σέ μένα.

"Κατά τά τελευταῖα σαρανταπέντε χρόνια τῆς ζωῆς μου δέν ἔκρυψα τίποτα ἀπό τή διδασκαλία μου. Δέν ὑπάρχει καμμία μυστική διδαχή, κανένα νόημα κρυμμένο. Τά πάντα διδάχθηκαν καθαρά καί ξάστερα. Ἄγαπητοί μου μαθητές αὐτό εἶναι τό τέλος. Σέ ἓνα λεπτό θά περάσω στή Νιρβάνα. Αὐτές εἶναι οἱ ὁδηγίες μου."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΚΑΙ ΔΟΞΑΣΜΕΝΟΣ ΒΟΥΔΔΑΣ

I

Η ΣΥΜΠΟΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΡΚΟΙ ΤΟΥ

1. Τό Πνεῦμα τοῦ Βούδδα εἶναι τό πνεῦμα τῆς μεγάλης συμπόνιας καί τῆς στοργικῆς καλωσύνης. Ἡ μεγάλη συμπόνια εἶναι τό πνεῦμα πού σώζει τούς ἀνθρώπους κάτω ἀπό ὅποιεσδήποτε συνθήκες. Ἡ στοργική καλωσύνη εἶναι τό πνεῦμα πού σέ ἀναγκάζει νά ἀρρωσταίνεις μέ τήν ἀρρώστεια τοῦ ἄλλου καί νά ὑποφέρεις μέ τή δυστυχία του.

“Ἡ δυστυχία σας εἶναι δικιά μου δυστυχία καί ἡ εὐτυχία σας εὐτυχία δικιά μου”, εἶπε ὁ Βούδδας. “Ὅπως μιά μάνα ἀγαπάει πάντα τό παιδί της ἔτσι κι Ἐκεῖνος δέν λησμονεῖ τό πνεῦμα αὐτό οὔτε στιγμή γιατί ἐγκεῖται στήν ἴδια τή φύση τῆς Βουδδικότητας νά εἶναι συμπνευτική.

Τό πνεῦμα τῆς συμπόνιας τοῦ Βούδδα δραστηριοποιεῖται σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πίστη τοῦ ἀτόμου ἀντιπροσωπεύει τήν ἀνταπόκριση σ’αὐτό τό πνεῦμα καί τό ὁδηγεῖ στή Φώτιση. Ἀκριβῶς ἔτσι μιά μάνα πραγματώνει τή μητρότητα μέ τό νά ἀγαπήσει τό παιδί της. Τότε τό παιδί, ἀνταποκρινόμενο σ’αὐτήν τήν ἀγάπη, νιώθει ἀσφάλεια καί ἄνεση.

Ὁ Αἰώνιος καὶ Δοξασμένος Βούδδας

Ὅμως οἱ ἄνθρωποι δέν καταλαβαίνουν αὐτό τό πνεῦμα τοῦ Βούδδα. Ἐξακολουθοῦν νά ὑποφέρουν ἀπό τίς πλάνες καί τίς ἐπιθυμίες πού πηγάζουν ἀπό τήν ἀγνοιά τους. Ὑποφέρουν ἀπό τίς ἴδιες τους τίς ἐνέργειες, προῖόν τῶν ἐγκόσμιων παθῶν τους, καί περιπλανιοῦνται σέ βουνά αὐταπάτης, κουβαλόντας τό βαρὺ φορτίο τῶν κακῶν τους πράξεων.

2. Μή νομίζετε ὅτι ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα εἶναι μόνο γι αὐτήν τή ζωή. Ἀποτελεῖ ἐκδήλωση τῆς αἰώνιας συμπόνιας τοῦ αἰώνιου Βούδδα, πού ὑπάρχει ἀπό τότε πού ἡ ἀνθρωπότητα ἐκτροχιάσθηκε ἐξ αἰτίας τῆς ἀγνοίας της.

Ὁ αἰώνιος Βούδδας πάντα ἐμφανίζεται στούς ἀνθρώπους μέ τήν πῶ προσφιλή σ'αὐτούς μορφή, προσφέροντάς τους πῶ συνετοῦς τρόπους γιά τήν ἀνακούφισή των.

Ὁ Βούδδας Σακυαμούνι, γεννημένος πρίγκηπας στή φυλή τῶν Σάκκας, παράτησε τίς ἀνέσεις τοῦ παλατιοῦ του γιά νά ζήσει μιὰ ζωή ἀσκητική. Μέ τήν ἀσκησι τοῦ σιωπηλοῦ διαλογισμοῦ ἔφθασε στή Φώτιση. Δίδαξε τό Ντάρμα τη Διδασκαλία στούς ἀνθρώπους καί τελικά τό φανέρωσε μέ τό γήϊνό του θάνατο.

Ὅσο ἀτέλειωτη εἶναι ἡ ἀνθρώπινη ἀγνοια, ἄλλο τόσο αἰώνια εἶναι ἡ λειτουργία τῆς Βουδδικότητος. Κι ὅσο ἀβυσσαλέο εἶναι τό βάθος τῆς ἀγνοιας, ἄλλο τόσο ἀπέραντη εἶναι ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα.

Ὅταν ὁ Βούδδας ἀποφάσισε νὰ παρατήσῃ τὰ ἐγκόσμια, ἔδωσε τεσσερεῖς μεγάλους ὄρκους. 1. Νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους 2. νὰ ἀπαρνηθεῖ ὅλες τὶς ἐγκόσμιες ἐπιθυμίες 3. νὰ μάθῃ ὅλες τὶς διδασκαλίαι καὶ 4. νὰ φθάσῃ στὴν τέλεια Φώτιση. Αὐτοὶ οἱ ὄρκοι ἀποτελοῦν ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπόνιας πού εἶναι ἐγγενεῖς στὴ φύση τῆς Βουδδικότητος.

3. Ὁ Βούδδας ἀσκήθηκε πρῶτα στό νὰ εἶναι καλός μέ ὅλα τὰ ὄντα καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὸ ἀμάρτημα τοῦ φόνου οἰουδήποτε ζῶντος ὀργανισμοῦ καὶ μετὰ μόνο εὐχήθηκε νὰ καταλάβουν οἱ ἀνθρώποι τὴν εὐλογία τῆς μακροβιότητος.

Ἀσκήθηκε στό νὰ ἀποφεύγῃ τὸ ἀμάρτημα τῆς κλοπῆς καὶ μετὰ μόνο εὐχήθηκε ὅλοι οἱ ἀνθρώποι νὰ ἔχουν ὃ, τι χρειάζονται.

Ἀσκήθηκε στό νὰ ἀποφεύγῃ τὴ μοιχεία καὶ μετὰ μόνο, στηριζόμενος σ'αὐτὴ τὴν ἐνάρετη πράξη, εὐχήθηκε νὰ γευθοῦν ὅλοι τὴν εὐλογία τοῦ καθάρου πνεύματος καὶ νὰ μὴν ὑποφέρουν ἀπὸ ἀνικανοποίητους πόθους.

Ὁ Βούδδας προσπαθῶντας νὰ ὑλοποιήσῃ τὸ ἰδανικὸ του, ἀσκήθηκε στό νὰ μένῃ μακριὰ ἀπὸ κάθε πλάνη καὶ μετὰ μόνο, στηριζόμενος σ'αὐτὴν τὴν ἐνάρετη πράξη, εὐχήθηκε νὰ γνωρίσουν ὅλοι τὴν ἡρεμία τοῦ πνεύματος, πού ἀποκτᾶ κανεὶς λέγοντας τὴν ἀλήθεια.

Ἀσκήθηκε στό νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ὑποκρισία καὶ

Ὁ Αἰώνιος καὶ Δοξασμένος Βούδδας

μετά μόνο εὐχήθηκε νά γνωρίσουν ὅλοι τή χαρά τῆς φιλίας.

Ἀσκήθηκε στό νά ἀποφεύγει τήν ἐκμετάλλευση τῶν ἄλλων, καί μετά μόνο εὐχήθηκε ν'ἀποκτήσουν ὅλοι τό ἥρεμο πνεῦμα πού πηγάζει ἀπό τήν ἄρμονική συμβίωση μέ τούς ἄλλους.

Κρατήθηκε μακρῶς ἀπό μάταιες κουβέντες καί μετά μόνο εὐχήθηκε νά γνωρίσουν ὅλοι τήν εὐλογία τοῦ νά τούς ἀκοῦν οἱ ἄλλοι μέ κατανόηση καί μέ συμπάθεια.

Ὁ Βούδδας προσπαθώντας νά ὑλοποιήσει τό ἰδανικό του ἀσκήθηκε στό νά ἀποφεύγει τήν πλεονεξία καί μετά μόνο, στηριζόμενος σ'αὐτήν τήν ἐνάρετη πράξη, εὐχήθηκε νά γνωρίσουν ὅλοι τήν ἡρεμία τῆς ἀπελευθέρωσης ἀπό τήν πλεονεξία.

Ἀσκήθηκε στό νά ἀποφεύγει τό θυμό καί μετά μόνο εὐχήθηκε στους ἀνθρώπους νά ἀγαποῦν ὁ ἕνας τόν ἄλλο.

Ἀσκήθηκε νά ἀποφεύγει τήν ἄγνοια καί μετά μόνο εὐχήθηκε νά καταλάβουν ὅλοι καί νά μὴν παραμελοῦν νό νόμο τῆς αἰτιότητας.

Ἔτσι, ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα ἀγκαλιάζει ὅλους τούς ἀνθρώπους καί τό ἀμείωτο ἐνδιαφέρον του συντελεῖ στήν εὐτυχία τους. Ἀγαπᾷ τούς ἀνθρώπους ὅπως οἱ γονεῖς ἀγαπᾶνε τά παιδιά τους καί ἐπιθυμεῖ γι'αὐτούς τή μεγαλύτερη εὐλογία, δηλαδή νά μπορέσουν νά διασχίσουν αὐτόν τόν ὠκεανό τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου.

II

Η ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΚΑΙ Η ΣΩΤΗΡΙΑ
ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Ο ΒΟΥΔΔΑΣ

1. Εἶναι πολύ δύσκολο οἱ λόγοι τοῦ Βούδδα ἀπό τή μακρῆ ὄχθη τῆς Φώτισης νά ἀγγίζουν ὄσους ἀνθρώπους ἀγωνίζονται ἀκόμα στόν κόσμο τῆς πλάνης. Ἔτσι ὁ Βούδδας ἐπιστρέφει ὁ ἴδιος στόν κόσμο αὐτόν καί χρησιμοποιεῖ τή δικιά Του μέθοδο σωτηρίας.

"Θά σᾶς πῶ τώρα μιά παραβολή", εἶπε ὁ Βούδδας. "Κάποτε ζοῦσε ἓνας πλούσιος πού τό σπίτι του ἔπιασε φωτιά. Ὁ πλούσιος ἔλειπε ἀπό τό σπίτι, μά ὅταν γύρισε, ἀνακάλυψε ὅτι τά παιδιά του, ἀπορροφημένα ὀλότελα στό παιχνίδι τους, δέν εἶχαν πάρει εἶδηση τῆ φωτιά καί βρισκόνταν ἀκόμα μέσα στό σπίτι. Ὁ πατέρας τους φώναξε "Τρέξτε παιδιά, βγεῖτε ἔξω ἀπό τό σπίτι, γρήγορα!" Ἀλλά τά παιδιά δέν τόν πρόσεξαν.

"Ἔτσι, ὁ ἀνήσυχος πατέρας ξαναφώναξε: "Παιδιά, ἔχω μερικά καταπληκτικά παιχνίδια ἐδῶ. Βγεῖτε ἀπό τό σπίτι νά τά πάρετε." Ἀκούγοντας τίς φωνές του αὐτήν τή φορά, τά παιδιά βγήκαν ἀπό τό φλεγόμενο σπίτι – καί σῶθηκαν."

Ὁ κόσμος εἶναι ἓνα σπίτι πού καίγεται, ἀλλά οἱ ἀνθρώποι ἀγνοοῦν ὅτι τό σπίτι καίγεται καί διατρέχουν τόν κίνδυνο νά καοῦν. Ἔτσι ὁ Βούδδας χάρη στή συμπόνια του, βρίσκει τρόπους νά τοὺς σώζει.

Ὁ Αἰώνιος καὶ Δοξασμένος Βούδδας

2. Ὁ Βούδδας εἶπε: "Θά σᾶς πῶ ἄλλη μιά παραβολή. Κάποτε ὁ μοναχογιὸς κάποιου πλούσιου, παράτησε τὸ σπίτι του καὶ ἔπεσε σέ μεγάλη φτώχεια.

"Ὁ πατέρας ταξίδεψε μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι ἀναζητώντας τὸ γιό του, ἀλλὰ ἔχασε κάθε ἔχνος του. Ὁ πατέρας ἔκανε κάθε τί δυνατὸ γιὰ νὰ ξαναβρεῖ τὸ παιδί του, ἀλλὰ μάταια.

"Μέ τὸν καιρό, ὁ γιὸς — σωστό ναυάγιο πιά — περιπλανιόταν στὴν περιοχὴ ὅπου ζοῦσε ὁ πατέρας.

"Ὁ πατέρας ἀμέσως ἀναγνώρισε τὸ παιδί του κι'ἔστειλε τοὺς ὑπηρέτες νὰ τὸν φέρουν πίσω στοῦ σπίτι. Αὐτὸς ὅμως νιώθοντας δέος μπρὸς στὴν ἐπιβλητικὴ παρουσία τοῦ σπιτιοῦ καὶ φοβούμενος ὅτι οἱ ὑπηρέτες τὸν κοροΐδευαν, δέν ἤθελε νὰ πάει μαζί τους. Δέν εἶχε καταλάβει ὅτι ὁ Ἄρχοντας ἦταν ὁ πατέρας του.

"Τότε ὁ πατέρας ξανάστειλε τοὺς ὑπηρέτες, λέγοντας νὰ τοῦ προσφέρουν μερικὰ χρήματα ἂν δεχόταν νὰ γίνεῖ ὑπηρέτης στοῦ σπιτικό τοῦ πλούσιου ἀφέντη τους. Αὐτὴ τὴ φορά ὁ γιὸς δέχτηκε τὴν προσφορά, γύρισε μαζί μέ τοὺς ὑπηρέτες στοῦ πατρικό του σπίτι καὶ ἄρχισε πιά νὰ δουλεύει ἐκεῖ.

"Ὁ πατέρας σιγά σιγά τὸν πρσωθοῦσε, μέχρι πού τὸν ἔκανε ὑπεύθυνο ὅλης τῆς περιουσίας καὶ τῶν θησαυρῶν του, ἀλλὰ ἀκόμα ὁ γιὸς δέν ἀναγνώριζε τὸν ἴδιο του τὸν πατέρα.

"Ὁ πατέρας εὐχαριστήθηκε μέ τὴν πίστη τοῦ

γιού του, καὶ καθὼς πλησίαζε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, μάζεψε ὄλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τοὺς εἶπε: "φίλοι μου, αὐτός εἶναι ὁ μοναχογιός μου, ὁ γιός πού ἔψαχνα τόσα χρόνια. Ἄπό τώρα καὶ στό ἐξῆς, ὄλη ἡ περιουσία καὶ οἱ θησαυροὶ μου τοῦ ἀνήκουν".

"Ὁ γιός ἔμεινε κατάπληκτος ἀπό τὴν ὁμολογία τοῦ πατέρα καὶ εἶπε: "Ὅχι μόνο ξαναβρῆκα τόν πατέρα μου, ἀλλά τώρα καὶ ὄλη ἡ περιουσία του κι'οἱ θησαυροὶ του μοῦ ἀνήκουν".

Σ'αὐτὴν τὴν παραβολή, ὁ πλούσιος εἶναι ὁ Βούδδας, κι'ὸ περιπλανώμενος γιός ὄλοι οἱ ἄνθρωποι. Ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα ἀγκαλιάζει ὄλους τοὺς ἀνθρώπους ὅπως ἡ ἀγάπη ἐνός πατέρα γιά τὸ μοναχογιό του. Μ'αὐτὴν τὴν ἀγάπη συλλαμβάνει τίς πύ σοφές μεθόδους γιά νά τοὺς καθοδηγεῖ, νά τοὺς διδάσκει καὶ νά τοὺς ἐμπλουτίζει μέ τὸ θησαυρό τῆς Φώτισης.

3. Ὅπως ἡ βροχή πέφτει τὸ ἴδιο σ'ὄλα τὰ σπαρτά, μέ τόν ἴδιο τρόπο ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα φθάνει τὸ ἴδιο σ'ὄλους τοὺς ἀνθρώπους. Κι'ὅπως τὰ διάφορα φυτὰ εὐεργετοῦνται διαφορετικά ἀπό τὴν ἴδια βροχή, ἔτσι ἄνθρωποι μέ διαφορετικούς χαρακτῆρες, πού ζοῦν κάτω ἀπό διαφορετικές συνθῆκες, εὐλογοῦνται μέ τρόπους διαφορετικούς.

4. Οἱ γονεῖς ἀγαποῦν ὄλα τους τὰ παιδιά. Ὅμως ἡ ἀγάπη τους γιά ἓνα ἄρρωστο παιδί τους ἐκφράζεται μέ ἰδιαίτερη τρυφερότητα.

Ὁ Αἰώνιος καὶ Δοξασμένος Βούδδας

Ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα εἶναι ἡ ἴδια ἀπέναντι σὺλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὅμως ἐκφράζεται μὲ ἰδι-αίτερη φροντίδα πρὸς αὐτοὺς πού, λόγω ἀγνοίας, ἔχουν πῶ βαρεῖά φορτία ἀπὸ δεινά καὶ δυστυχίες νά σηκώσουν.

Ὁ ἥλιος σηκώνεται στὴν ἀνατολή καὶ διώχνει τὸ σκοτάδι χωρὶς καμμιὰ προκατάληψη ἢ προτίμηση γιὰ κάποια περιοχὴ. Ἔτσι καὶ ἡ συμπόνια τοῦ Βούδδα περιβάλλει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐνθαρρύνοντάς τους πρὸς τὸ σωστό καὶ καθοδηγώντας τους ἐνάντια στό κακό. Ἔτσι διώχνει τὰ σκοτάδια τῆς ἀγνοίας καὶ ὀδηγεῖ τὰ ἄτομα στὴ φώτιση.

Ὁ Βούδδας εἶναι πατέρας μὲ τὸν τρόπο πού συμ-πονᾷ καὶ μάννα στὸν τρόπο πού προσφέρει τὴ στοργή Του. Ἡ ἀγνοια καὶ τὰ δεσμὰ τῶν ἐγκόσμιων ἐπιθυμιῶν κάνουν συχνά τοὺς ἀνθρώπους νά φέρονται μὲ ὑπερβολικό ζῆλο. Ὁ Βούδδας δείχνει κιάυτός ζῆλο, μὰ ἀπὸ συμπόνια γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ ἀνθρωποι εἶναι καταδικασμένοι χωρὶς αὐτὴν τὴν συμπόνια τοῦ Βούδδα. Πρέπει νά δέχονται τίς μεθόδους σωτηρίας πού προσφέρει, σάν νά ἦσαν παιδιὰ του.

III

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΒΟΥΔΔΑΣ

1. Οἱ ἀπλοὶ ἀνθρωποι πιστεύουν ὅτι ὁ Βούδδας γεννήθηκε πρέγκηπας καὶ γνώρισε τὸ δρόμο πρὸς τὴ φώτιση σάν ἐπαίτης. Ἀλλά στὴν πραγματικότητα ὁ Βούδδας εἶχε πάντοτε ὑπάρξει στοῦ κόσμου πού εἶναι χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος.

Σάν Αἰώνιος Βούδδας εἶχε γνωρίσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἶχε δοκιμάσει ὅλους τοὺς τρόπους γιὰ νά τοὺς ἀνακουφίσει.

Δέν ὑπάρχει τό παραμικρό λάθος στό Αἰώνιο Ντάρμα, πού δίδαξε ὁ Βούδδας γιατί ὁ Βούδδας ξέρει ὅλα πράγματα στόν κόσμο ὅπως εἶναι στήν πραγματικότητα καί τὰ διδάσκει σὺς τοὺς ἀνθρώπους.

Πραγματικά εἶναι πολύ δύσκολο νά καταλάβουμε τόν κόσμο ὅπως εἶναι σ'ἀλήθεια, γιατί παρ'ὅτι μοιάζει ἀληθινός δέν εἶναι, καί παρ'ὅτι μοιάζει ψεύτικος, δέν εἶναι. Οἱ ἄδαις δέν μποροῦν νά ξέρουν τήν ἀλήθεια γιὰ τόν κόσμο.

Μόνο ὁ Βούδδας ξέρει τόν κόσμο πραγματικά καί ὀλοκληρωτικά ὅπως εἶναι, μὴ χαρακτηρίζοντάς τον ποτέ ὡς πραγματικό ἢ ψεύτικο, καλό ἢ κακό. Ἀπλούστατα παρουσιάζει τόν κόσμο ὅπως εἶναι.

Αὐτό πού ὁ Βούδδας διδάσκει εἶναι τό ἐξῆς: ὅτι ἐμεῖς οἱ ἀνθρωποι πρέπει νά καλλιεργοῦμε τίς ρίζες τῆς ἀρετῆς, σύμφωνα μέ τή φύση, τίς πράξεις καί πεποιθήσεις μας. Αὐτή ἡ διδασκαλία ὑπερβαίνει κάθε κατάραση ἢ ἄρνηση αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

2. Ὁ Βούδδας δέν διδάσκει μόνο μέ λόγια. Διδάσκει μέ τή ζωή Του. Ἄν καί ἡ ζωή Του εἶναι ἀτέλειωτη, γιὰ νά μπορέσει ν'αρυπνήσει ὅλους τοὺς πλεονέκτες, χρησιμοποιεῖ τό τέχνασμα τῆς γέννησης καί τοῦ θανάτου γιὰ νά τραβήξει τήν προσοχή τους.

Ἔνω ἓνας γιατρός βρισκόταν σέ ταξίδι, τὰ παιδιά

του πήραν κατά λάθος λίγο δηλητήριο. Ὄταν ὁ γιατρός γύρισε, πρόσεξε τὴν ἀδιαθεσία τους κι' ἐτοίμασε ἓνα ἀντίδοτο. Μερικά ἀπὸ τὰ παιδιά πού δέν εἶχαν δηλητηριασθεῖ σοβαρά δέχτηκαν τὸ γιατρικό καὶ θεραπεύτηκαν. Ἀλλὰ μερικά εἶχαν ἀρρωστήσει τόσο σοβαρά, ὥστε ἀρνήθηκαν νά τὸ πάρουν.

"Ὁ γιατρός, ὠθούμενος ἀπὸ πατρική ἀγάπη, ἀποφάσισε νά ἀκολουθήσει μιὰν ἀκραία μέθοδο γιὰ νά τὰ ἀναγκάσει νά κάνουν τὴν θεραπεία. Εἶπε στὰ παιδιά: "Πρέπει νά φύγω γιὰ ἓνα μακρὸ ταξίδι. Εἶμαι γέρος καὶ μπορεῖ νά πεθάνω ἀπὸ μέρα σέ μέρα. Ὅσο εἶμαι κοντά σας μπορῶ νά σᾶς φροντίζω. Ὅμως ἂν πεθάνω, θά χειροτερεύετε ὄλο καὶ περισσότερο. Ἄν λοιπὸν ἀκούσετε ὅτι πέθανε, σᾶς ἱκετεύω νά πάρετε τὸ ἀντίδοτο γιὰ νά γιαιτρευτεῖτε ἀπ'αὐτὴν τὴν δηλητηρίαση. Καὶ μετὰ ἔφυγε γιὰ τὸ μακρὸ του ταξίδι. Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἔστειλε ἓναν ἀγγελιοφόρο γιὰ νά πεῖ στὰ παιδιά του ὅτι πέθανε.

"Τὰ παιδιά παίρνοντας τὸ μήνυμα, στενοχωρήθηκαν πολὺ μέ τὴν σκέψη ὅτι ὁ πατέρας τους πέθανε κι' ἀπὸ τὴν διαπίστωση ὅτι στὸ μέλλον δέν θά εἶχαν τὴν εὐεργετική του στοργή. Θυμήθηκαν ἔτσι τὴν τελευταία του παραίνεση, νιώθοντας δέ θλιμμένοι κι' ἀβοήθητοι, πήραν τὸ φάρμακο κι' ἔγιναν καλά."

Οἱ ἄνθρωποι δέν θ' ἄπρεπε νά καταδικάζουν αὐτὸ τὸ τέχνασμα τοῦ πατέρα-γιατροῦ. Ὁ Βούδδας εἶναι σάν αὐτὸν τὸν πατέρα: Κι' αὐτὸς χρησιμοποιεῖ τὸ μῦθο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου γιὰ νά σώσει ἀνθρώπους ἀπελπιωτικά δεμένους μέ τίς ἐπιθυμίες των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΑΡΕΤΕΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

I

ΤΡΕΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Μήν προσπαθήσετε νά γνωρίσετε τό Βούδδα από τή μορφή ή τίς ιδιότητές Του. Ούτε ή μορφή ούτε οι ιδιότητες τόν σκιαγραφοῦν. Ὁ ἀληθινός Βούδδας εἶναι ή ἴδια ή Φώτιση. Ὁ πραγματικός τρόπος νά γνωρίσουμε τό Βούδδα εἶναι νά καταλάβουμε τή Φώτιση.

Ἄν κάποιος δεῖ μερικά ἐξαιρέτα χαρακτηριστικά τοῦ Βούδδα καί μετά νομίζει ὅτι γνωρίζει τό Βούδδα, τό λάθος του εἶναι ὅπως αὐτό ἐνός ματιοῦ πού δέν μπορεῖ νά διακρίνει σωστά. Ὁ ἀληθινός Βούδδας δέν μπορεῖ νά χωρέσει σέ μιά μορφή ή νά γίνει ὁρατός ἀπό τό ἀνθρώπινο μάτι. Οὔτε μπορεῖ κανεῖς νά τόν γνωρίσει ἀπό μίαν ἀλάθευτη περιγραφή τῶν ιδιοτήτων του. Δέν εἶναι δυνατό νά περιγραφοῦν οι ιδιότητές Του μέ ἀνθρώπινα κριτήρια.

Ἄν καί μιλάμε γιά τή μορφή Του, ὁ Αἰώνιος Βούδδας δέν ἔχει σταθερή μορφή. Μπορεῖ νά ἐμφανισθεῖ μέ ὅποιοδήποτε πρόσωπο. Ἄν καί περιγράφουμε τίς ιδιότητές Του, ὁ Αἰώνιος Βούδδας δέν ἔχει σταθερές ιδιότητες. Μπορεῖ νά ἐμφανισθεῖ μέ ὅποιαδήποτε, ή καί ὅλες, τίς ἐξαιρέτες ιδιότητες.

Μορφή και Ἄρετές τοῦ Βούδδα

Ἔτσι, ἂν κάποιος δεῖ ξεκάθαρα τή μορφή τοῦ Βούδδα ἢ καταλάβει πραγματικά τίς ιδιότητές Του καί παρ' ὅλα αὐτά δέν προσκολληθεῖ στή μορφή ἢ τίς ιδιότητές Του, αὐτός ἔχει τή δυνατότητα νά δεῖ καί νά γνωρίσει τό Βούδδα.

2. Τό σῶμα τοῦ Βούδδα εἶναι ἡ ἴδια ἡ Φώτιση. Πάντα ἦταν καί πάντα θά εἶναι ἄμορφο καί ἄυλο. Δέν πρόκειται γιά ἓνα φυσικό σῶμα πού χρειάζεται νά τραφεῖ. Πρόκειται γιά ἓνα σῶμα αἰώνιας Σοφίας. Ὁ Βούδδας οὔτε φοβᾶται, οὔτε ἀρρωσταίνει. Μένει αἰώνια ἀμετάβλητος.

Ἔτσι λοιπόν ὁ Βούδδας δέν θά ἐξαφανισθεῖ ποτέ ὅσο ὑπάρχει Φώτιση. Ἡ Φώτιση μοιάζει σάν τό φῶς Σοφίας, πού δείχνει στους ἀνθρώπους τήν ἀνάγκη νά ἀλλάξουν ζωή καί τούς κάνει νά ἀναγεννῶνται στόν κόσμο τοῦ Βούδδα.

Ὅσοι τό καταλαβαίνουν αὐτό γίνονται παιδιά Του. Τηροῦν τό Ντάρμα Του, τιμοῦν τίς διδασκαλίες Του καί τίς μεταδίδουν στους μεταγενέστερους. Τίποτα δέν εἶναι πῶς θαυμαστό ἀπό τή δύναμη τοῦ Βούδδα.

3. Ὁ Βούδδας ἔχει τρισυπόστατο σῶμα. Ὑπάρχει τό μέρος τῆς Οὐσίας ἢ Ντάρμα-κάῦα. Ὑπάρχει τό μέρος τῶν Δυνατοτήτων ἢ Σαμπόγκα-κάῦα. Ὑπάρχει καί τό ἐκδηλωμένο μέρος ἢ Νιρμᾶνα-κάῦα.

Τό Ντάρμα-κάῦα εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Ντάρμα. Εἶναι δηλαδή ἡ οὐσία τῆς ἴδιας τῆς Ἀλήθειας. Ἄπο πλευρᾶς Οὐσίας λοιπόν ὁ Βούδδας δέν ἔχει σχῆμα ἢ χρωμα καί καθώς δέν ἔχει σχῆμα ἢ χρωμα, δέν ἔρχεται ἀπό πουθενά καί δέν πάει πουθενά. Σάν τό γαλάξιο οὐρανό σκεπάζει τά πάντα. Καί ἐπειδὴ εἶναι τό πᾶν, δέν τοῦ λείπει τίποτα.

Δέν ὑπάρχει ὁ Βούδδας ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι νομίζουν πὼς ὑπάρχει. Οὔτε ἐξαφανίζεται ἐπειδὴ Τόν ξεχνοῦν. Δέν ὑπάρχει ἰδιαιτερος λόγος νά ἐμφανίζεται ὅταν οἱ ἄνθρωποι ζοῦν ἄνετα κί εὐτυχισμένα, οὔτε χρειάζεται νά ἐξαφανίζεται ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀδιάφοροι καί τεμπέληδες. Ὁ Βούδδας εἶναι ἀνώτερος ἀπό κάθε ἀνθρώπινη σκέψη.

Μ'αὐτήν τήν ἔννοια τό σῶμα τοῦ Βούδδα γεμίζει κάθε γωνιά τοῦ Σύμπαντος. Φθάνει παντοῦ, ὑπάρχει παντοτεινά, ἄσχετα μέ τό ἂν οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν σ'Αὐτόν ἢ ἀμφισβητοῦν τήν ὑπαρξή Του.

4. Τό Σαμπόγκα-κάῦα δείχνει ὅτι ἡ φύση τοῦ Βούδδα, αὐτή ἡ συγχώνευση τῆς Συμπόνιας καί τῆς Σοφίας πού εἶναι ἀόρατο πνεῦμα, ἐμφανίζεται μέσα ἀπό τά σύμβολα τῆς γέννησης καί τοῦ θανάτου, ὅπως ἐπίσης ἀπό τά σύμβολα τῶν ὄρκων, τῆς ἄσκησης καί τῆς ἀποκάλυψης τοῦ ἀγίου ὀνόματός Του. Σκοπός Του εἶναι νά ὀδηγηθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στή σωτηρία.

Μορφή και Ἄρετές τοῦ Βούδδα

Ἔτσι, ἡ Συμπόνια εἶναι ἡ Οὐσία αὐτοῦ τοῦ σώματος καί στά πλαίσιά της ὁ Βούδδας χρησιμοποιοῖ ὅλους τοὺς τρόπους γιὰ νὰ ἀπελευθερώσει ὅσους εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀπελευθερωθοῦν. Σάν μιὰ φωτιά πού ὅταν ἀνάψει δέν σβύνει παρά ὅταν τελειώσουν τὰ ξύλα, ἔτσι ἡ Συμπόνια τοῦ Βούδδα δέν θά ὑποχωρήσει μέχρις ὅτου ἐξαντληθοῦν ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη. Ὅπως ὁ ἄνεμος σκορπίζει τὴ σκόνη, ἔτσι ἡ Συμπόνια τοῦ Βούδδα σ'αὐτό τό σῶμα σκορπίζει τὴ σκόνη τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας.

Τό Νιρμᾶνα-κάῦα φανερώνει ὅτι γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ τό σωτηριολογικό ἔργο τοῦ Βούδδα τῶν Δυνατοτήτων, αὐτός ἐμφανίζεται στόν κόσμο μέ μορφή ἀνθρώπινη καί δείχνει στοὺς ἀνθρώπους – σύμφωνα μέ τὴ φύση καί τίς δυνατότητές των – πῶς γεννήθηκε ὁ κόσμος, γιατί πρέπει κανεὶς νὰ τόν ἀρνεῖται καί πῶς μπορεῖ νὰ πετυχαίνει τὴ Φώτιση. Γιὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσει ὁ Βούδδας μ'αὐτὴν τὴ μορφή, χρησιμοποιοῖ κάθε μέσο – ὡς καί τὴν ἀρρώστεια ἢ τό θάνατο.

Ἡ ὑπόσταση τοῦ Βούδδα ἦταν ἀρχικά τό Ντάρμα-κάῦα. Ἀλλά, ὅπως μεταβάλλεται ἡ φύση τῶν ἀνθρώπων, ἔτσι ἡ ὑπόσταση τοῦ Βούδδα ἐμφανίζεται διαφορετικά σέ κάθε περίσταση. Πάντως, ἂν καί ἡ ὑπόστασή του ποικίλλει ἀνάλογα μέ τίς διαφορετικές ἐπιθυμίες, πράξεις καί ικανότητες τῶν ἀνθρώπων, ὁ Βούδδας ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ τὴν Ἀλήθεια τοῦ Ντάρμα.

Ἄν καί τό σῶμα τοῦ Βούδδα εἶναι τρισυπόστατο, ἓνα εἶναι τό πνεῦμα Του καί ἓνας ὁ σκοπός Του: νὰ σώσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ἄν καί σ' ὅλες τίς συνθῆκες ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται ἀπόλυτα ἀγνός, αὐτή ἡ ἀγνότητα δέν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Βούδδας, γιατί αὐτός δέν ἔχει μορφή. Ἡ Βουδδικότητα γεμίζει τό πᾶν. Κάνει τή Φώτιση σῶμα της καί σάν αὐτήν ἐμφανίζεται μπροστά σ' ὅσους εἶναι ἱκανοί νά πραγματοποιήσουν τήν Ἀλήθεια.

II

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Εἶναι σπάνιο νά ἐμφανισθεῖ ἕνας Βούδδας στόν κόσμο. Ὅταν πάντως ἕνας Βούδδας ἐμφανισθεῖ, φθάνει στή Φώτιση, κάνει γνωστό τό Νιάρμα, σχίζει τό δίχτυ τῆς ὑποψίας, ξερριζώνει τόν πειρασμό τῶν ἐπιθυμιῶν καί φράζει τήν πηγὴ κάθε κακοῦ. Μετά ἀνεμπόδιτος πορεύεται στόν κόσμο. Δέν ὑπάρχει τίποτα μεγαλύτερο ἀπό τό νά σέβεται κανεῖς τό Βούδδα.

Ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται στόν κόσμο τῆς ὀδύνης γιατί δέν μπορεῖ νά ἐγκαταλείψει τούς ἀνθρώπους πού ὑποφέρουν. Μοναδικός Του σκοπός εἶναι νά διαδώσει τό Νιάρμα καί νά εὐλογῆσει ὅλους τούς ἀνθρώπους μέ τήν Ἀλήθειά του.

Εἶναι πολύ δύσκολο νά διδάξεις τό Νιάρμα σέ ἕναν κόσμο γεμάτο ἀδικίες καί ἀπατηλά πρότυπα, σέ ἕναν κόσμο πού μάταια ἀγωνίζεται ἐνάντια σέ ἀνικανοποίητες ἐπιθυμίες καί δυσχέρειες. Ὁ Βούδδας ἀντιμετωπίζει αὐτές τίς δυσκολίες λόγω τῆς μεγάλης Του ἀγάπης καί συμπόνιας.

Μορφή και Ἄρετές τοῦ Βούδδα

2. Ὁ Βούδδας εἶναι καλός φίλος τῶν πάντων σ'αυτόν τόν κόσμο. Ἄν βρεῖ κάποιον πού ὑποφέρει ἀπό βαρὺ φορτίο παθῶν, νιώθει συμπόνια καὶ μοιράζεται αὐτό τό φορτίο. Ἄν βρεῖ κάποιον πού ὑποφέρει ἀπό πλάνες τίς διαλύει μέ τό ἀγνό φῶς τῆς σοφίας Του.

Σάν τό μοσχαρακι πού χαίρεται τῆ ζωὴ μέ τῆ μάνα του, ὅσοι ἀκοῦν τίς διδασκαλίες τοῦ Βούδδα ἀρνοῦνται μετά νά Τόν ἐγκαταλείψουν, γιατί οἱ διδασκαλίες Του τούς φέρνουν εὐτυχία.

3. Ὅταν δῦει τό φεγγάρι, οἱ ἄνθρωποι λένε πῶς αὐτό χάθηκε. Μόλις τό φεγγάρι ἀνατείλει, λένε πῶς αὐτό φάνηκε. Στήν πραγματικότητα, τό φεγγάρι οὔτε φεύγει οὔτε ἔρχεται. Λάμπει συνέχεια. Ὁ Βούδδας εἶναι ἀκριβῶς σάν τό φεγγάρι. Οὔτε φαίνεται οὔτε χάνεται. Μόνο μοιάζει νά χάνεται ἀπό ἀγάπη γιά τούς ἀνθρώπους ὥστε νά τούς διδάσκει μέ τόν τρόπο αὐτό.

Οἱ ἄνθρωποι ἀποκαλοῦν μιά φάση τῆς σελήνης πανσέληνο, ἐνῶ ἀποκαλοῦν μίαν ἄλλη ἡμισέληνο. Ὅμως στήν πραγματικότητα τό φεγγάρι εἶναι πάντα ὀλοστρόγγυλο, χωρίς οὔτε νά μεγαλώνει οὔτε νά μικραίνει. Ὁ Βούδδας εἶναι ἀκριβῶς σάν τό φεγγάρι. Στά μάτια μας μπορεῖ νά ἀλλάξει μορφές. Στήν πραγματικότητα μένει ἀμετάβλητος.

Τό φεγγάρι ἐμφανίζεται παντοῦ – πάνω ἀπό πυκνοκατοικημένη πόλη, κοιμισμένο χωριό, βουνό ἢ ποτάμι. Φαίνεται στά βάθη τῆς λίμνης, στό κύπελλο τό γεμάτο νερό, στή δροσοσταλίδα πού κρέμεται ἀπό τό φύλλο. Ἄν

κάποιος περπατήσει ἑκατονταδες χιλιόμετρα, τό φεγγάρι πάει μαζί του. Στούς ἀνθρώπους φαίνεται ὅτι τό φεγγάρι ἀλλάζει. Ὅμως τοῦτο δέν συμβαίνει. Ὁ Βούδδας εἶναι σάν τό φεγγάρι: Ἀκολουθεῖ τούς ἀνθρώπους αὐτοῦ τοῦ κόσμου κάτω ἀπό ὄλες τίς συνθῆκες, κάνοντας ποικίλες ἐμφανίσεις. Ὅμως στήν Οὐσία Του δέν ἀλλάζει.

4. Τό γεγονός ὅτι ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται κί'ἐξαφανίζεται ἔχει κάποιο λόγο. Ὅταν οἱ αἰτίες καί οἱ συνθῆκες εἶναι εὐνοϊκές, ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται. Ὅταν οἱ αἰτίες καί οἱ συνθῆκες δέν εἶναι εὐνοϊκές, μοιάζει νά ἐξαφανίζεται.

Ἄσχετα πάντως μέ τό ἂν ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται ἢ ἐξαφανίζεται, ἡ Βουδδικότητα παραμένει πάντα ἴδια. Ξέροντας αὐτήν τήν ἀρχή, πρέπει κανεῖς νά βαδίζει τό δρόμο τῆς Φώτισης καί νά φθάνει στήν Τέλεια Σοφία, ἀνενόχλητος ἀπό τίς φαινομενικές ἀλλαγές στή μορφή τοῦ Βούδδα, στήν κατάσταση τοῦ κόσμου ἢ στίς διακυμάνσεις τῆς ἀνθρώπινης σκέψης.

Ἔχει ἐξηγηθεῖ ὅτι Βούδδας δέν σημαίνει ὑλικό σῶμα, ἀλλά Φώτιση. Τό σῶμα μπορεῖ νά θεωρηθεῖ σάν δοχεῖο. Ἄν λοιπόν γεμίσει Φῶς τό δοχεῖο, τότε μπορεῖ νά ὀνομασθεῖ Βούδδας. Κατά συνέπεια, ἂν κάποιος προσκολληθεῖ στό φυσικό σῶμα τοῦ Βούδδα καί θρηνησει τήν ἐξαφάνισή του, δάν θά μπορέσει νά δεῖ τόν ἀληθινό Βούδδα.

Στήν πραγματικότητα, ἡ ἀληθινή φύση ὄλων

Μορφή και Ἄρετές τοῦ Βούδδα

τῶν πραγμάτων ὑπερβαίνει τίς διακρίσεις τῆς ἐμφάνισης καί τῆς ἐξαφάνισης, τοῦ πλησιάζματος καί τῆς ἀπομάκρυνσης' τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ. Ὅλα τά πράγματα εἶναι κατά βάθος ἄϋλα καί τέλεια ὁμοιογενῆ.

Οἱ διακρίσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους γίνονται ἀπό τή λαθεμένη κρίση ὅσων παρατηροῦν αὐτά τά φαινόμενα. Ἡ ἀληθινή μορφή τοῦ Βούδδα οὔτε ἐμφανίζεται οὔτε ἐξαφανίζεται.

III

Η ΑΡΕΤΗ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Ὁ Βούδδας ἐπισύρει τήν ἐκτίμηση τοῦ κόσμου γιά πέντε ἀρετές: τήν ἀνώτερη συμπεριφορά, τήν ἀνώτερη κρίση, τήν τέλεια σοφία, τήν ἀνώτερη διδακτική ικανότητα καί τήν ικανότητα νά ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους στήν ἐφαρμογή τῆς διδασκαλίας Του.

Ἀκόμα, ἄλλες ὀκτώ ἀρετές δίνουν στό Βούδδα τή δυνατότητα νά σκορπίζει εὐλογίες καί εὐτυχία στοὺς ἀνθρώπους: Τό νά φέρνει ἄμεσα εὐεργετήματα μέ τήν ἐφαρμογή τῆς διδασκαλίας Του, τό νά κρίνει σωστά ἀνάμεσα στό καλό καί τό κακό, τό σωστό καί τό λάθος, τό νά ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους στή Φώτιση δείχνοντάς τους τό σωστό δρόμο, τό νά ὀδηγεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μέ τόν ἴδιο τρόπο, τό νά ἀποφεύγει τήν περηφάνεια καί τοὺς κομπασμούς, τό νά κάνει αὐτά πού ἔχει πεῖ καί νά λείει αὐτά πού ἔχει κάνει, καί μ'αὐτόν τόν τρόπο νά ἐκπληρώνει τίς ὑποσχέσεις τῆς συμπονετικῆς καρδιάς Του.

Μέ τήν ἄσκηση τοῦ διαλογισμοῦ, ὁ Βούδδας διατηρεῖ ἕνα ἤρεμο καί γαλήνιο πνεῦμα, πού ἀκτινοβολεῖ ἀνεκτικότητα, συμπόνια, εὐτυχία καί ἀκλόνητη διαύγεια. Ἀσχολεῖται τό ἴδιο μέ ὄλους τούς ἀνθρώπους, καθαρίζοντας τό πνεῦμα τους ἀπό κακές σκέψεις καί σκορπίζοντας εὐτυχία μέ μιὰ τέλεια ἀπλότητα πνεύματος.

2. Ὁ Βούδδας γιά τούς ἀνθρώπους αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι καί πατέρας καί μάνα. Ὅταν γεννηθεῖ ἕνα παιδί γιά δεκάξη μῆνες οἱ γονεῖς του τοῦ μιλάνε μέ μωρουδιακές ἐκφράσεις. Μετά, σιγά-σιγά τό μαθαίνουν νά μιλάει σάν μεγάλος.

Σάν τούς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ὁ Βούδδας πρῶτα φροντίζει ὁ ἴδιος τούς ἀνθρώπους καί μετά τούς μαθαίνει νά φροντίζουν τόν ἑαυτό τους. Αφήνει πρῶτα νά γίνονται τά πράγματα σύμφωνα μέ τίς ἐπιθυμίες τους, καί μετά τούς ὁδηγεῖ σέ ἕνα καταρῦγιο γαλήνιο καί ἀσφαλές.

Αὐτά πού ὁ Βούδδας διδάσκει μέ τή δικιά Του γλώσσα, οἱ ἀνθρωποι τά μαθαίνουν καί ἀφομοιώνουν στή δικιά τους, σάν νά προορίζονταν εἰδικά γι'αὐτούς.

Ἡ κατάσταση τοῦ πνεύματος τοῦ Βούδδα ξεπερνάει τήν ἀνθρώπινη σκέψη. Δέν μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ μέ λόγια. Μόνο νά προσεγγισθεῖ μπορεῖ, μέ παραβολές.

Ὁ ποταμός Γάγγης ταραῖζεται ἀπό τό πέρασμα τῶν ἀλόγων καί τῶν ἐλεφάντων ἢ τίς κινήσεις τῶν ψαριῶν καί τῶν χελωνῶν. Ἀλλά τό ποτάμι συνεχίζει νά κυλᾷ, καθάριο κί ἀνενόητο. Ὁ Βούδδας εἶναι σάν αὐτό τό μεγάλο ποτάμι. Τά ψάρια καί οἱ χελῶνες τῶν ἄλλων διδασκαλιῶν κολυμποῦν ἐλεύθερα στά βάρη του καί

Μορφή καί Ἀρετές τοῦ Βούδδα

παλεύουν ἐνάντια στό ρεῦμα, ἀλλά μάταια. Τό Ντάρμα τοῦ Βούδδα συνεχίζει νά ρέει, καθάριο κι ἀνενόχλητο.

3. Ἡ Σοφία τοῦ Βούδδα, τέλεια καθώς εἶναι, κρατιέται μακριά ἀπό τίς ἀκρότητες τῆς προκατάληψης καί διατηρεῖ μιά ταπεινότητα, δύσκολη νά ἐξηγηθεῖ μέ λόγια. Πάνσοφος καθώς εἶναι ξέρεи τίς σκέψεις καί τά συναισθήματα τῶν ἀνθρώπων, καί ἀντιλαμβάνεται ἀστραπιαῖα τά ὅσα γίνονται σ' αὐτόν τόν κόσμο.

Ὅπως τά ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καθρεφτίζονται μέσα στήν ἠσυχη θάλασσα, ἔτσι οἱ σκέψεις τῶν ἀνθρώπων, τά συναισθήματα καί οἱ συνθηκὲς τῆς ζωῆς των καθρεφτίζονται στά βάθη τῆς Σοφίας τοῦ Βούδδα. Γι' αὐτό καί ὁ Βούδδας ὀνομάζεται Τέλεια Φωτισμένος, ἢ Πάνσοφος.

Ἡ Σοφία τοῦ Βούδδα δροσιζει τά ἄγονα πνεύματα τῶν ἀνθρώπων. Τούς φωτίζει καί τούς διδάσκει τή σημασία αὐτοῦ τοῦ κόσμου, τίς αἰτίες, τίς ἐπιδράσεις, τά φαινόμενα καί τίς ἐλλείψεις. Πραγματικά, χωρὶς τή Βοήθεια τῆς Σοφίας τοῦ Βούδδα, ποιά πλευρά τοῦ κόσμου θά γινόταν κατανοητή ἀπό τούς ἀνθρώπους;

4. Ὁ Βούδδας δέν ἐμφανίζεται πάντα σάν Βούδδας. Μερικὲς φορές ἐμφανίζεται σάν ἐνσάρκωση τοῦ κακοῦ, μερικὲς φορές σάν γυναίκα, σάν θεός, σάν βασιλιάς, ἢ πολιτικός. Κάποτε ἐμφανίζεται σέ κάποιο διαφθορεῖο ἢ σέ κάποια χαρτοπαικτικὴ λέσχη!

Ὅταν ξεσπάσει ἐπιδημία ἐμφανίζεται σάν γιατρός. Ὅταν ξεσπάσει πόλεμος διδάσκει τὴν ἀνοχή καί τόν

οἶκτο γιά ὄσους ὑποφέρουν. Σέ ὄσους πιστεύουν ὅτι τά πράγματα εἶναι αἰώνια, διδάσκει τήν παροδικότητα καί τήν ἀβεβαιότητα. Σέ ὄσους εἶναι περήφανοι κί ἐγωϊστές διδάσκει τήν ταπεινότητα καί τήν αὐτοθυσία. Σέ ὄσους ἔχουν μπλεχτεῖ στά δίχτυα τῶν ὑλιστικῶν ἀπολαύσεων, ἀποκαλύπτει τή δυστυχία τοῦ κόσμου.

Ἡ δουλειά τοῦ Βούδδα εἶναι νά προβάλλει σ' ὄλα τά θέματα καί σέ κάθε εὐκαιρία τήν ἀχνή οὐσία τοῦ Ντάρμα-κάϋα (τήν ἀπόλυτη φύση τοῦ Βούδδα) "Ἐτσι, ὁ οἶκτος καί ἡ συμπόνια του ξεπηδοῦν ἀπό αὐτό τό Ντάρμα-κάϋα σάν αἰώνια ζωή κί ἀπλετο φῶς, φέρνοντας τή σωτηρία στήν ἀνθρωπότητα.

5. Ὁ κόσμος εἶναι σάν ἓνα σπίτι πού καίγεται – πού διαρκῶς καταστρέφεται καί ξαναχτιζεται. Οἱ ἀνθρωποι, μπερδεμένοι ἀπό τό σκοτάδι τῆς ἀγνοιας, χάνουν τό μυαλό τους σέ καταστάσεις θυμοῦ, δυσκολιῶν, ζήλειας, προκατάληψης καί ἀνθρώπινου πάθους. Εἶναι σάν μωρά πού χρειάζονται μιά μάνα. Ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπό τήν εὐσπλαχνικότητα τοῦ Βούδδα.

Ὁ Βούδδας εἶναι πατέρας ὄλου τοῦ κόσμου. Ὅλοι οἱ ἀνθρωποι εἶναι παιδιά του. Εἶναι ὁ πιό ἅγιος ἀπό τούς ἅγιους. Ὁ κόσμος μαστιζεται ἀπό τά γηρατειά καί τό θάνατο. Ὑπάρχει παντοῦ δυστυχία. Ἀλλά οἱ ἀνθρωποι, ἀπορροφημένοι στή μάταιη ἀναζήτηση τῶν ὑλιστικῶν ἀπολαύσεων δέν εἶναι ἀρκετά συνετοί ὥστε νά τό καταλάβουν.

Ὁ Βούδδας εἶδε ὅτι αὐτός ὁ κόσμος τῆς πλάνης ἦταν στήν πραγματικότητα σπίτι φλεγόμενο. "Ἐτσι

Μορφή και Ἀρετές τοῦ Βούδδα

δραπέτευσε γιά νά βρεῖ καταφύγιο καί γαλήνη στό ἤσυχον δάσος. Ἀπό ἐκεῖ, μέ τή μεγάλη Του Εὐσπλαχνία μᾶς φωνάζει: "Αὐτός ὁ κόσμος τῆς ἀλλαγῆς καί τῆς δυστυχίας εἶναι ὁ κόσμος μου. Αὐτοί οἱ ἄδαιεῖς, ἀπρόσεκτοι ἄνθρωποι εἶναι τά παιδιά μου. Εἶμαι ὁ μόνος πού μπορῶ νά τούς σώσω ἀπό τίς πλάνες καί τή δυστυχία τους."

Καθώς ὁ Βούδδας εἶναι ὁ μέγας βασιλιάς τοῦ Ντάρμα μπορεῖ νά διδάξει σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους ὅπως αὐτός ἐπιθυμεῖ. Ἔτσι ὁ Βούδδας ἐμφανίζεται στόν κόσμο γιά νά εὐλογῆσει τούς ἀνθρώπους. Γιά νά τούς σώσει ἀπό τή δυστυχία διδάσκει τό Ντάρμα, ἀλλά τά αὐτιά τους ἔχουν βουλώσει ἀπό τήν πλεονεξία καί δέν δίνουν προσοχή.

Αὐτοί ὅμως πού ἀκοῦν τίς διδασκαλίες του ἐλευθερώνονται ἀπό τίς πλάνες καί τά δεινά τῆς ζωῆς. "Οἱ ἄνθρωποι δέν μποροῦν νά σωθοῦν βασισμένοι στή δική τους σοφία", εἶπε, "καί μέ πίστη πρέπει νά δεχθοῦν τή διδασκαλία μου". Ἔτσι πρέπει κανεῖς νά ἀκούει τή διδασκαλία Του καί νά τή βάζει σέ ἐφαρμογή.